

Julia KOCHAŃSKA
ORCID: 0000-0002-7883-7527
*Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN
w Krakowie*

Znaczenie nauczania języka obcego w przedszkolu

Abstract: The importance of teaching a foreign language in kindergarten

Pre-school age is important period in a child's life because then he learns many new skills. One of them is knowledge of a foreign language. However, is the child ready to learn a foreign language as early as kindergarten? This article answers whether preschool age is a good time to start teaching a child a foreign language.

Keywords: foreign language, pre-school education

Słowa kluczowe: język obcy, edukacja przedszkolna, nauczanie

Wstęp

Świadomość na temat znaczenia i wartości umiejętności posługiwania się językiem obcym stale rośnie. W obecnym świecie jest to jedna z kluczowych kompetencji, którą powinien posiadać uczeń kończący edukację. Nie dziwi zatem, że rodzice coraz częściej decydują się już od najmłodszych lat zapewnić swoim dzieciom możliwość poznawania innego języka niż język ojczysty. Na przeciw takim potrzebom wychodzą przedszkola. W wyniku opublikowania przez Ministerstwo Edukacji Narodowej „rozporządzenia z dnia 30 maja 2014 r. (MEN, 2014) zmieniającego rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół do nowej podstawy programowej wychowania przedszkolnego dla przedszkoli oraz innych form wychowania przedszkolnego włączono między innymi nowy obszar «przygotowanie dzieci do posługiwania się językiem obcym nowożytnym»” (Pamuła-Behrens, 2015, s. 8).

Wiek przedszkolny jako dobry czas na rozpoczęcie nauki języka obcego

Nie ulega wątpliwości, że przedszkole odgrywa ważną rolę w życiu małego dziecka. Jest to miejsce, w którym dziecko odkrywa świat, poznaje swoje możliwości, uczy się komunikacji z innymi oraz wielu innych rzeczy, które będą stanowiły fundament późniejszej edukacji. Jedną z takich rzeczy jest na pewno znajomość języka obcego. W podstawie programowej możemy przeczytać, że zadaniem przedszkola jest m.in. „tworzenie sytuacji edukacyjnych sprzyjających budowaniu zainteresowania dziecka językiem obcym nowożytnym, chęci poznawania innych kultur” (<https://podstawaprogramowa.pl/Przedszkole;> dostęp 11 VI 2022). Zastanówmy się jednak, czy dziecko w wieku przedszkolnym jest gotowe, aby rozpocząć naukę języka obcego?

Rozpoczęcie nauki języka obcego w okresie przedszkolnym będzie dla dziecka o wiele łatwiejsze niż w późniejszych latach, ponieważ wiek 3–6 lat jest tzw. okresem szczególnej wrażliwości językowej, podczas którego dziecko w czasie nauki języka obcego może stosować metody, które pozwalają mu opanować język ojczysty (Olpińska-Szkielko, 2015, s. 201). Wielkim błędem byłoby zaniedbanie nauki języka obcego, skoro nasz organizm daje nam tak ogromne możliwości. Należy jednak pamiętać, że nie może być to dla dziecka czas sztywno zaprogramowanej nauki, lecz styl i metody pracy nauczyciel musi dobierać zgodnie z możliwościami ucznia. Również według glottodaktyków „pierwsze dziesięć lat życia stanowi czas najbardziej efektywny w nauczaniu języka obcego. Jest to uwarunkowane plastycznością narządów artykulacyjnych, których struktura zasadniczo zmienia się od dziesiątego do czternastego roku życia. Dzieci na skutek uwarunkowań biologicznych są zdolne do wyartykułowania niemalże każdego dźwięku, co znacznie usprawnia naukę języka obcego. Jednocześnie proces ten pozytywnie wpływa na pozyskiwanie akcentu charakterystycznego dla danego dialektu” (Sobczak, 2012, s. 177–190). Widać zatem, że wiek przedszkolny jest idealnym czasem, aby rozpocząć naukę języka obcego, ponieważ będzie ona dla dziecka czymś naturalnym, niczym nauka pierwszego języka, także narządy dziecka są w tym okresie tak plastyczne, że z łatwością będzie mogło ono przyswajać dany język.

W jaki sposób nauczać dzieci języka obcego?

Wiek przedszkolny to dobry czas na rozpoczęcie przez dziecko nauki języka obcego. Tu powstaje jednak pytanie, które zadają sobie pedagodzy, a także glottodaktycy: jak owocnie nauczać małe dzieci języka obcego? Dla nauczy-

cieli pomocna może być podstawa programowa, która określa warunki i sposób realizacji tego zadania:

Przygotowanie dzieci do posługiwania się językiem obcym nowożytnym powinno być włączone w różne działania realizowane w ramach programu wychowania przedszkolnego i powinno odbywać się przede wszystkim w formie zabawy. Należy stworzyć warunki umożliwiające dzieciom osłuchanie się z językiem obcym w różnych sytuacjach życia codziennego (<https://podstawaprogramowa.pl/Przedszkole>; dostęp 11 VI 2022).

Nauczanie języka obcego w przedszkolu nie ma polegać na przyswajaniu pewnych zasad czy nauce słownictwa, lecz powinno odbywać się w sposób naturalny oraz łączyć się z codziennymi aktywnościami, które będą dla dziecka ciekawe i zachęcą go nie tylko do uczenia się danego języka, ale również do poznawania kultury, w której jest zapisana m.in. tradycja i historia. Bardzo ważny aspekt nauczania języka obcego dostrzega M. Olpińska-Szkiełko, która twierdzi, że „metody i techniki pracy na zajęciach języka drugiego powinny być zbieżne z metodami i technikami pracy na zajęciach prowadzonych w języku ojczystym” (Olpińska-Szkiełko, 2015, 205).

Autorka w swoim artykule pokazuje różnice, jakie występują w książkach do nauczania języka ojczystego oraz obcego, które są mniej bogate w treści, czasami również nielogiczne, przez co mogą utrudniać dzieciom naukę. Nauczyciel powinien również pamiętać, że „dzieci w wieku przedszkolnym pozbawione są umiejętności myślenia abstrakcyjnego oraz pamięci logicznej [...]. W omawianym wieku dzieci charakteryzuje myślenie konkretno-obrazowe, co znacząco wpływa na dobór metod w ich nauczaniu” (Sobczak, 2012, s. 179). Dlatego wszystkie proponowane aktywności podczas nauki języka obcego powinny opierać się na konkretnych przykładach, które dziecko może zobaczyć, dotknąć, usłyszeć itd. A. Sobczak nazywa, to „oddziaływaniem polisensorycznym”, dzięki któremu dzieci za pomocą różnych zmysłów mogą przyswajać materiał (tamże).

Warto również zaznaczyć, że rozpoczęcie nauki języka obcego już w przedszkolu niesie wiele korzyści, nie tylko łatwość w późniejszym uczeniu się tego języka. „Dziecko, ucząc się języka obcego, kształci w sobie takie umiejętności kognitywne, jak umiejętność klasyfikowania (np. słów według podobieństwa znaczeń), porównywania (np. znaczeń słów synonimicznych, takich jak *duży* i *ogromny*), przewidywania zdarzeń na podstawie logicznych przesłanek (np. dalszej treści słuchanego opowiadania), układania (np. zdarzeń w historyjce) według kolejności chronologicznej, liczenia, a przede wszystkim rozwija pamięć” (Rokita-Jaśkow J., 2010, s. 29). Nauka języka obcego nie tylko zatem pozwala na zdobycie nowej umiejętności, ale pozwala także na rozwój innych kompetencji dziecka. Kompetencje te będą potrzebne nie tylko w czasie nauki języka obcego, ale podczas wielu innych aktywności podejmowanych przez

dziecko. Zapewniając dziecku naukę języka obcego już od najmłodszych lat, dajemy mu również możliwość na lepsze i efektywniejsze odkrywania świata.

Podsumowanie

Początkowe lata życia, to bardzo ważny czas w rozwoju dziecka, dlatego kluczowym zadaniem dorosłych jest zapewnienie najmłodszym dobrych warunków i troska o nich. Mając świadomość, jak wiele korzyści niesie rozpoczęcie nauczanie języka obcego w przedszkolu, oraz to, że dzieci są gotowe, aby już w tym okresie rozpocząć naukę tego języka, powinniśmy zapewnić im jak najlepsze warunki realizacji tego zadania. Tutaj bardzo ważna jest rola nauczyciela, od którego zależy to, jak poprowadzi zajęcia i czy zachęcą one dzieci do posługiwania się danym językiem i pogłębiania wiedzy na jego temat. My jako dorośli nie możemy już na początku odebrać dziecku tej kluczowej kompetencji, dlatego dbajmy o to, aby nauka, nie tylko języka obcego, nie była dla dzieci bezsensowym i trudnym zadaniem, lecz pokazujmy im jej znaczenie i wartość, wykorzystując m.in. codzienne sytuacje.

Bibliografia

- Olpińska-Szkielko, M. (2015). *Lingwistyczne podstawy uczenia języków obcych na etapie przedszkolnym*. „Linguodidactica”, s. 199–212.
- Pamuła-Behrens, M. (2015). *Wszystko zaczyna się w przedszkolu*. „Języki Obce w Szkole”, nr 1, s. 8–12.
- Rokita-Jaśkow, J. (2010), *Moje dziecko uczy się języka obcego. Najczęściej zadawane pytania*. Kraków: Wyd. Naukowe UP.
- Sobczak, A. (2012). *Nauka języka obcego dzieci w wieku przedszkolnym*. „Studia Edukacyjne”, nr 21, s. 177–190.

Podstawa programowa wychowania przedszkolnego dla przedszkoli, oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych oraz innych form wychowania przedszkolnego, <https://podstawaprogramowa.pl/Przedszkole> (dostęp 11 VI 2022).